

Landstinget i Jönköpings län
Landstingets revisorer

Landstingsstyrelsen

Granskning av "Semesterplaneringen"

Landstingets revisorer har, med hjälp av sakkunnigt biträde, genomfört en granskning av semesterplanering.

Syftet med granskningen är att bedöma om landstinget har en ändamålsenlig planering och uppföljning av verksamheten under de intensiva semesterperioderna.

Kontrollmål som ingår i granskningen framgår nedan under rubriken "Revisorernas bedömningar".

Granskningen avgränsas till semesterplaneringens effekter ur ett patientperspektiv. Effekter ur ett arbetsmiljöperspektiv ingår inte. Granskningen avgränsas till sjukhusvården inom Höglandets och Värnamo sjukvårdsområden.

Resultatet av granskningen redovisas i granskningsrapport "Granskning av semesterplaneringen", med bilaga "Verksamhetsstatistik", daterad 31 oktober 2011.

Landstingets revisorer gör, till följd av granskningens resultat, nedanstående bedömningar och rekommendationer.

Revisorernas bedömningar

Revisorerna konstaterar inledningsvis att granskningen generellt sett ger en positiv bild av hur semesterplaneringen genomförs inom landstinget.

Revisorernas övergripande bedömning är att de granskade förvaltningarna har en väl utvecklad planering för att bemanna verksamheten under semesterperioderna samt att det finns en beredskap för att vidta åtgärder under dessa perioder.

Granskningen visar dock att planeringen inte säkerställer att målen för tillgänglighet nås samt att utvärderingen inte är systematisk. För att landstingets planering och uppföljning fullt ut ska kunna bedömas som ändamålsenlig anser revisorerna därför att dessa områden behöver vidareutvecklas.

Revisorernas övergripande bedömning grundar sig på bedömningarna av nedanstående kontrollmål, markerade med fet stil, som ingår i granskningen.

Semesterplaneringen genomförs på så sätt att tillgänglighet och patientsäkerhet ska vara fortsatt god

Planeringen bedöms inte innefatta att tillgänglighetsmålen säkras, exempelvis vad gäller vårdgarantin för den elektiva verksamheten. Granskningen visar att dessa väntetider ökar. Ingen systematisk uppföljning görs av tillgänglighet beträffande återbesök. Vad gäller den akuta vården finns, enligt granskningen, ingen större skillnad vad gäller tillgängligheten under sommarperioden jämfört med under övriga delen av året.

Av granskningen framgår att semesterplaneringen görs på ett sådant sätt att patientsäkerheten är ungefär densamma under semesterperioderna, som under övriga delar av året. Noteras dock att antalet registrerade trycksår på Högländssjukhuset och antalet registrerade fall på Värnamo sjukhus ökade under delar av sommaren.

Revisorerna konstaterar att granskningen visar att beläggningen och överbeläggningen på vårdplatserna är densamma under sommaren som under resten av året. Noteras dock att beläggningen på Värnamo sjukhus är hög under hela året.

Vad gäller planering av verksamheten inför semesterperioderna så är det, enligt granskningen, dock inte behovet av sjukvård, som i första hand är styrande för tillgängligheten till den planerade verksamheten. Neddragningarna görs i första hand för att möjliggöra semesterledighet för ordinarie personal. Tillgången på vikarier avgör i sin tur hur stora neddragningarna blir.

Planeringen tar hänsyn till tillgång på adekvat kompetens och effektiv användning av personalresurser. Åtgärder har vidtagits för att säkra tillgång på kompetens

Revisorernas bedömning är att det, på de granskade sjukhusen, finns en väl utvecklad planeringsprocess för att rekrytera vikarier och för att bemanna verksamheten under semesterperioderna. Rekryteringen påbörjas i god tid och genomförs så att extraordinära åtgärder i stort sett inte har behövt vidtas. Positivt är att planeringen även görs förvaltningsövergripande, för att kunna använda gemensamma resurser effektivt.

Granskningen visar att verksamheterna inte gör avkall på kompetenskrav vad gäller olika yrkeskategorier. Planering görs så att verksamheten bemannas med erfaren personal tillsammans med vikarier. Granskningen visar dock att bemanningssituationen under sommaren är skör. Inga marginaler finns för sjukdom eller andra situationer, vilket gör att någon/några sjukskrivningar kan omintetgöra planeringen. Bedömningen är att systemet bygger på en lojal och

pliktrogen personal, som är beredd att vid behov avbryta sin semester och förlägga sin föräldraledighet till annan tidpunkt under året.

Det finns system och rutiner för intern kontroll för att säkerställa en god och säker vård samt en god tillgänglighet under semesterperioderna. Det finns en process för att löpande följa upp situationen och en beredskap för åtgärder om situationen förändras

Granskningen visar att det finns system och rutiner för intern kontroll och att den uppföljning som görs av patientsäkerhet och tillgänglighet genomförs under hela året. Det finns även en organisation för att sjukhusövergripande följa upp bemanning och dimensionering av personalresurser. Granskningen visar dock att uppföljning och utvärdering av semesterplanering och verksamheten under sommarperiod kan utvecklas. Bedömningen är att det i nuläget saknas en systematik i uppföljningen samt att uppföljningen med fördel bör kunna standardiseras. Bedömningen är även att rapporteringen i nuläget snarare handlar om verksamhetens bedömning av verksamheten än om en systematisk genomgång av planering och genomförande.

Det finns ett system för att utvärdera planeringen och genomförandet och erfarenheten används för kommande semesterperiod

Granskningen visar att det finns både organisation och system för att utvärdera semesterplaneringen och verksamheten sommarperioden samt att förvaltningarna använder erfarenheterna från föregående år i den kommande planeringsprocessen.

Planering och utvärdering återrapporteras till styrelsen.

Revisorerna konstaterar att granskningen visar att det finns en fungerande rapporteringskedja från verksamheten till planeringsdelegationen.

Revisorernas rekommendationer

Revisorerna rekommenderar

- att en vidareutveckling görs av semesterplaneringen, genom att en bedömning av om målen för tillgänglighet kan uppnås, ingår i förutsättningarna för planeringen
- att bedömningen av behovet av sjukvård i högre grad ingår och synliggörs i planeringen samt
- att uppföljningen och utvärderingen av verksamheten under semesterperioderna systematiseras.

Revisorerna vill även lyfta fram vikten av att uppmärksamma den risk, som i nuläget finns på grund av sårbarheten i bemanningen under semesterperioderna, kombinerad med eventuella högre risker framöver, till följd av ökad konkurrens om personalresurser och eventuell annan medarbetarsyn på balansen mellan arbetsliv och privatliv.

Svar från landstingsstyrelsen

Revisorerna önskar svar senast 2012-02-06 om vilka åtgärder som landstingsstyrelsen kommer att vidta till följd av granskningens resultat och revisorernas rekommendationer.

Doris Johansson
Ordförande

Arnold Carlzon
Vice ordförande